

”سنجش و اندازه گیری“

فهرست مطالب

مقدمه .....

تعریف اصطلاحات .....

آزمونهای (سؤالی) ذهنی .....

آزمونهای (سؤالی) چند گزینه ای .....

اجرای آزمون .....

نمره دادن و انواع آن .....

منابع .....

بسم الله الرحمن الرحيم

موضوع:

آزمون های چند گزینه ای

نام استاد:

آقای دکتر حضرتی

گرد آورندگان:

مریم معبودی

زهرا نیک کار خامنه

مقدمه :

اگرچه شروع علمی اندازه گیری، سنجش، آزمودن و ارزشیابی مسائل مربوط به رفتار و فرآیند ذهنی انسان، در قرن ۱۹ آغاز شده است. اما انسان‌ها در همه اعصار و دوران تاریخ زندگی با استفاده از روش‌های مختلف به ارزیابی و سنجش همدیگر می‌پرداختند. چنانچه به کتاب‌های قدیمی از جمله کتاب‌های ادبی کشور خودمان مراجعه نمائیم، می‌توانیم علاقمندی انسان‌ها را به ارزیابی و سنجش توانایی‌ها و استعدادها را مورد مشاهده قرار دهیم. گنجی (۱۶-۱۳۷۰) در این خصوص می‌نویسد

★ اگر دیوان‌های شعرا، مخصوصاً شاهنامه فردوسی را مطالعه کنیم به کلمات آزمایش، آزمون، آزمودن و امتحان برمی‌خوریم که همه حاکی از این است که انسان‌ها همیشه در پی آزمودن یکدیگر بوده‌اند.

کنون من تو را آزمایش کنم یکی سوی رزمت گرایش کنم

فردوسی

زلشکر هر آنکس که بُد زورمند بسودند سنگ آزمودن چند

فردوسی

من همی دانستمی بی‌امتحان لیک کی باشد خبر همچون عیان

مولوی

همه ما در طول زندگی خود در آزمون‌های زیادی شرکت کردیم در بعضی از این امتحان‌ها موفق و در بعضی دیگر نیز شاید دچار ناکامی شده‌ایم. موفقیت‌ها عموماً باعث شرف و شادمانی و عدم موفقیت ما را دچار ناراحتی می‌کند. اگر چه موفقیت و یا عدم موفقیت در یک آزمون به عواملی چون تواناییها، انگیزه، تلاش و پشتکار، حالات روانی و جسمانی زمان اجرای آزمون، شرایط اجرای آزمون، علت یابی‌هایی موفقیت و شکست‌ها (نسبت دادن) و نوع آزمون وابسته است.

اما تحقیقات نشان داده‌اند آزمون شوندگان در یک آزمونی که بر اساس اصول علمی طراحی، اجرا و نمره‌گذاری می‌شوند در مقابل آزمون‌های غیر علمی عملکرد بهتری نشان می‌دهند. تحقیقات نشان داده‌اند چنانچه سؤالها از ساده به دشوار نگارش شوند، هم موقعیت آزمون برای فرد عادی می‌شود و اضطراب ناشی از آزمون در وی کاهش میابد، و هم می‌تواند توانایی‌های خود را بهتر نشان دهند.

ما در این مجموعه سعی کرده‌ایم با استفاده از منابع موجود، ضمن بیان نظری مفاهیمی از جمله اندازه‌گیری، سنجش، آزمون، آزمودن، ارزشیابی، مقیاس‌ها، طبقه‌بندی آزمون‌ها و ارزشیابی به موارد کاربردی آنها اشاره نمائیم.

آنگاه بعد از معرفی طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به بررسی انواع سؤالها (عینی، ذهنی، کوتاه پاسخ) پرداخته، نقاط مثبت و منفی انواع سؤالها، قواعد طراحی آنها و قواعد تصحیح سؤالهای ذهنی را ذکر خواهیم کرد

در بخش پایانی این مجموعه سعی خواهیم کرد به اختصار انواع روش‌های آماری برای تفسیر نمره‌های آزمون (نمودارها- میانگین- انحراف معیار) را توضیح دهیم

تعریف اصطلاحات

اندازه‌گیری: عبارت است از فرایندی که تعیین می‌کند یک شخص یا یک شیء چه مقدار از یک ویژگی برخوردار است. مانند اندازه‌گیری قد، وزن، سرعت، هوش، پیشرفت تحصیلی و

به عبارتی دیگر به عمل دادن عدد یا رقم به یک صفت و ویژگی، اندازه‌گیری می‌گوئیم

آزمودن: وقتی که برای اندازه‌گیری یکی از ویژگی‌های روانی یا تربیتی یک فرد یا گروهی از افراد از آزمون استفاده شود به این عمل یا فعالیت آزمودن می‌گویند. بطور مثال وقتی ما

برای اندازه گیری میزان هوش کودک کی ۵ ساله از آزمون و کسلر کودکان استفاده می کنیم، یعنی فعالیت آزمودن را انجام می دهیم.

آزمون: آزمون وسیله یا روشی نظامدار برای اندازه گیری نمونه ای از رفتار است .

از آنجایی که بعضی صفت یا ویژگی به صورت مستقیم قابل اندازه گیری نیست باید بطور غیر مستقیم به مشاهده ی فعالیت، عملکردها و یا رفتارهایی که نشانگر آن صفت یا ویژگی است پرداخته شود. در این روش بطور مثال برای اندازه گیری میزان هوش فرد چون نمی توان هوش را بطور مستقیم مورد مشاهده و اندازه گیری قرار داد به نمونه هایی از رفتارها یا عملکردهایی توجه می شود که نشانگر رفتار هوشمندانه است. لذا با توجه به این موضوع آزمون حاوی تعداد سؤال در ارتباط با صفت یا ویژگی مورد اندازه گیری است، که نمایانگر آن صفت یا ویژگی است .

سنجش: اگر در اندازه گیری، به جای آزمون یا علاوه بر آن، وسایل دیگر اندازه گیری به کار روند، به آن سنجش می گویند. مانند: مصاحبه، مشاهده

ارزشیابی: ارزشیابی به یک فرایند نظامدار برای جمع آوری، تحلیل و تفسیر اطلاعات گفته می شود به این منظور که تعیین شود آیا هدف های مورد نظر تحقق یافته اند یا در حال تحقق یافتن هستند و به چه میزانی

در ارزشیابی ما بر اساس اطلاعاتی که از طریق روش های مختلف اندازه گیری رسیدیم به داوری و قضاوت می نشینیم . پس **ارزشیابی یعنی قضاوت و داوری کردن بر اساس یک**

معیار یا معیارها

۱- **آزمون‌های ذهنی:** آزمون‌های ذهنی که به آن آزمون‌های تشریحی یا انشایی نیز می‌گویند آزمون‌هایی هستند که در آنها سؤال‌ها در اختیار آزمون‌شونده گذاشته می‌شود و او جواب سؤال‌ها را خود آماده می‌کند و در برگه امتحانی می‌نویسد. چون در تصحیح جواب‌های آنها ممکن است نظر شخصی مصحح دخالت کند به آن آزمون‌های ذهنی می‌گویند

این نوع آزمون‌ها به دو دسته آزمون‌های **گسترده پاسخ** و آزمون‌های **محدود پاسخ** تقسیم می‌شوند

۲- **آزمون‌های عینی:** آزمون‌های عینی آزمون‌های هستند که هم سؤال‌ها و هم جواب سؤال‌ها را در اختیار آزمون‌شوندگان قرار می‌دهند و آزمون‌شوندگان درباره جواب‌های داده شده اعمالی انجام می‌دهند یا تصمیماتی اتخاذ می‌کنند. چون در تصحیح جواب‌های آنها نظر شخص مصحح دخالت نمی‌کند به آن آزمون‌های عینی می‌گویند

آزمون‌های عینی بطور عمده به سه نوع اصلی **چند گزینه‌ای**، **صحیح- غلط** و **جور کردنی** تقسیم می‌شوند

سؤالهای چند گزینه ای

سؤالهای چند گزینه ای: سؤالهای چند گزینه ای متداول ترین نوع سؤالهای عینی است که هم در سنجش تواناییها و هم در سنجش میزان پیشرفت تحصیلی یادگیرندگان از آن استفاده می‌شود

در این نوع سؤالها تعدادی محدودی پاسخ در اختیار آزمون‌شوندگان قرار داده می‌شود، و آنها باید از بین پاسخ‌های ارائه شده پاسخ درست یا بهترین پاسخ را انتخاب کنند. یک سؤال چند گزینه ای از سه قسمت به قرار زیر تشکیل می‌شود

۱- **جزء اصلی یا تنه سؤال:** این قسمت مسئله یا موضوعی است که سؤال قصد اندازه گیری آن را دارد. این قسمت معمولاً بصورت جمله استفهامی یا جمله ناتمام ارائه می شود

۲- **جزء گزینه درست یا پاسخ درست:** این جزء همان قسمتی است که آزمون شونده باید آنرا انتخاب کند

۳- **جزء گزینه های انحرافی:** این جزء حاوی گزینه های است که وظیفه منحرف کردن آزمون شونده گانی را دارد که نمی دانند گزینه درست کدام است

علی اکبر سیف (۲۰۶-۱۳۷۶) انواع سؤالهای چند گزینه ای را به سه دسته تقسیم می کند

(۱) **نوع تنها گزینه درست (۲) نوع بهترین گزینه (۳) نوع منفی**

انواع سؤالهای چند گزینه ای

(۲) **نوع تنها گزینه درست:** در این نوع سؤال که ساده ترین نوع سؤالهای چند گزینه ای است، تنها یکی از گزینه ها درست است و بقیه گزینه ها کاملاً نادرست است

در کدام یک از مقیاسهای اندازه گیری زیر انجام همه عملیات ریاضی مجاز است؟

الف) اسمی ب) نسبتی ج) فاصله ای د) ترتیبی

نوع بهترین گزینه: در این نوع سؤال همه گزینه درست است، اما یکی از گزینه از همه آنها درستتر است

مانند: می توان گفت یادگیری عبارت است از

الف) کسب اطلاعات تازه در نتیجه آموزش

ب) ایجاد تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار بالقوه

پ) ایجاد تغییرات مطلوب و مورد نظر در رفتار یادگیرنده

ت) توانایی به خاطر سپردن و یادآوری تجارب پیشین

۳) نوع منفی: در این نوع سؤال تنه سؤال به صورت منفی بیان می شود و همه گزینه ها بجز

یکی از آنها درست هستند

مانند: - کدامیک از هدفهای زیر به صورت رفتاری بیان نشده است؟

دانش آموز باید بتواند

الف) تعریف آزمون را در یک سطر بنویسد

ب) در باره مبارزه با گرانفروشی سخنرانی کند

پ) معلومات خود را حتی الامکان بالا ببرد

ت) زیر کلمات مترادف در یک فهرست خط بکشد

محاسن و معایب آزمون‌های چند گزینه ای

معایب	محاسن
ممکن است موجب تشویق آمادگی کمتر از حد مناسب شود	در مقایسه با آزمونهای تشریحی ، نمودار بهتری از محتواست
ممکن است موجب تشویق حدس زدن شود	پایایی آن نسبتا بالاست
تهیه آن نسبتا دشوار است	نمره دادن به آن آسان و عینی است
گای اوقات از آن برای پذیرش (برای سنجش یادگیریهای یادآوری کلمه به کلمه سوء سطوح بالا استفاده کرد) . استفاده می شود	نسبت به سایر آزمونهای عینی انعطاف پذیرتر است .
چنانچه گزینه های انحرافی به درستی نسبت به سؤالهای ص غ برای تهیه شوند ، منبع بسیار خوبی برای تشخیص مشکلات یادگیری خواهد داشت	تشخیص مشکلات یادگیری خواهد داشت

بود	
مورد علاقه معلمان و آزمون شوندگان	
است	

قواعد تهیه سؤالیهای چند گزینه ای

فواعد	
هر سؤال فقط یک موضوع یا هدف آموزشی را اندازه بگیرد 	
مطمئن شوید که همه گزینه ها درست جلوه دهد، اما فقط یک گزینه بهترین و یا درست وجود داشته باشد 	
بیشتر از یک مسئله یا یک مطلب در هر سؤال قرار ندهید 	
برای اندازه گیری یادگیری سطوح بالاتر استفاده کنید، نه فقط یادآوری کلمه به کلمه 	۴
مواظب باشید نکات دستوری راهنمای پاسخ سؤال نباشد 	۵
سؤالیها کاملا روشن و واضح نوشته شود 	۶
از تکرار کلمات در گزینه ها خودداری کنید 	۷
مطلب اصلی در بدنه سؤال قرار گیرد 	۸
حتی الامکان گزینه ها متجانس انتخاب شوند 	۹

۱۰	سعی کنید برای اندازه گیری یادگیری سطوح بالاتر از موقعیتهای تازه استفاده کنید
۱۱	با انتخاب گزینه های انحرافی مناسب ، توجه آزمون شوندگان کم اطلاع را به آنها جلب کنید
۱۲	در سؤالهای منفی ، کلمات منفی را برجسته کنید
	هر سؤال مستقل از سؤال دیگر نگارش شود
	طول گزینه ها حتی امکان یک اندازه باشد . (یا طول گزینه درست در سؤالهای مختلف تغییر کند) .
	محل گزینه های درست در میان گزینه ها به صورت تصادفی انتخاب شود
	از نوشتن سؤالهای منفی مضاعف (سؤال و گزینه هر دو منفی) خودداری شود
	سعی شود گزینه هایی همچون همه موارد با لا ، همه آنچه که گفته شد و نظایر آن خودداری شود
	از گزینه هایی که یکی از آنها درست است بکار نبرید
	تعداد گزینه های هر سؤال بین ۳ تا ۵ مورد باشد
	سعی شود گزینه هایی همچون هیچ یک از موارد با لا ، هیچ یک از آنها و نظایر آن خودداری شود

حتی الامکان از گزینه نمی دانم استفاده نشود (مگر برای آزمونهای تکوینی)	
سؤلهایی که به صورت جمله ناتمام نوشته می شود ، جای خالی را در قسمت پایانی سؤال قرار دهید 	

اجرای آزمون

گنجی (۱۳۶۹-۱۷۲) در خصوص موارد قبل و حین اجرای آزمون می نویسد

★ یک آزمون هراندازه هم خوب باشد، اگر به نحو شایسته اجرا و به نحو شایسته نمره گذاری نشود روایی و اعتبار آن به خطر خواهد افتاد. در اجرای یک آزمون باید به دانش آموزان وقت کافی داد، نوع و شیوه نمره گذاری آن را از قبل به اطلاع آنها رسانده و تأثیر آن را در سرنوشت تحصیلی مشخص کرد. همچنین باید به یادگیرندگان گفته شود که از چه مطالبی سؤال داده خواهد شد

علی اکبر سیف (۱۳۷۶) ، گنجی (۱۳۶۹) ، گلاور و برونینگ (خرازی ۱۳۷۸) اعتقاد دارند ، برای اینکه یک آزمون با دقت و با اعتبار بالا تهیه و اجرا شود رعایت موارد زیر ضروری است

۱- **سؤالها را بر اساس جدول مشخصات درس تهیه کنید**

۲- **سؤالها را چند روز قبل از اجرای آزمون تهیه کنید** . چون بررسی ها نشان داده است سؤلهایی که با عجله تهیه شوند ، دارای اشکالات متعدد خواهند بود

۳- **بهتر است سؤالها بر اساس انواع مختلفی که وجود دارند بر اساس ترتیب زیر قرار گیرند**

الف) **سؤالهای صحیح - غلط**

ب) **سؤالهای جورکردنی**

پ) سؤالهای چند گزینه ای

ت) سؤالهای کوتاه پاسخ

ث) سؤالهای تشریحی

۴- سؤالهای از ساده به دشوار نوشته شوند. (این بند در مورد هر دسته از انواع

سؤالهای گفته شده رعایت شود) ① ②

۵- راهنمای کلی برای کل آزمون و راهنمای اختصاصی برای انواع سؤالهای نوشته

شده تهیه کنید ①

۶- زمان کل آزمون و زمان لازم برای هر قسمت را به اطلاع آزمون شوندگان

برسانید ①

۷- مجاز یا غیر مجاز بودن حدس زدن گزینه ها را به اطلاع آزمون شوندگان

برسانید

۸- سعی شود سؤالها بر اساس سازمان اصلی مطالب کتاب مرتب

شوند ①

۹- سؤالها را خوش خط بنویسید تا آزمون شوندگان براحتی آن را بخوانند. (

در صورت داشتن امکانات آن را تایپ کنید) ① ②

۱۰- معیار دقیق برای نمره گذاری در نظر بگیرید، و آن در جلوی هر سؤال در ستون

مخصوص بنویسید ①

۱۱- دقت کنید نمره ای که برای هر سؤال در نظر می گیرید با میزان پاسخ مورد انتظار

مطابقت داشته باشد ①

۱۲- قبل از اجرا آزمون یک بار به دقت سؤالها را بخوانید تا اشکالات احتمالی

آن را رفع کنید ①

به یک راهنمای آزمون چند گزینه ای نقل از علی اکبر سیف (۲۷۶-۱۳۷۶) توجه

کنید

راهنمایی کلی: پیش از آنکه دفترچه را باز کنید، مطالب زیر را به دقت

بخوانید. از آنجا

که پاسخهای شما با ماشین تصحیح می شوند، لازم است محل پاسخهای خود

را با مداد

کاملاً سیاه کنید تا نمره ای را از دست ندهید

راهنماییهای اختصاصی: این آزمون شامل ۷۵ سؤال چهار گزینه ای است

که ارزش هر یک از آنها یک نمره است. هر سؤال را به دقت بخوانید و ببینید

کدام گزینه بهترین

جواب سؤال یا کامل کننده جمله سؤال است

در پاسخنامه با خط خوانا نام خود، نام آزمون، و تاریخ آزمون را

بنویسید

دقت کنید که پاسخ خود را برای هر سؤال در محل مربوط به آن در

پاسخنامه علامت بزیند

از کاغذ اضافی که به شما داده شده است به عنوان پیش نویس استفاده

کنید

برای هر سؤال یک پاسخ را علامت بزیند ، اگر بیش از یک پاسخ را

علامت بزیند به آن نمره ای تعلق نخواهد گرفت

نمره کل شما در این آزمون برابر با تعداد کل پاسخهای درست شما

خواهد بود ، سعی کنید به همه سؤالا پاسخ دهید، اما برای یک سؤال

وقت زیادی صرف نکنید

اگر جواب سؤالی را نمی دانید حدس بزیند، نمره منفی وجود

ندارد

۸- نمره دادن و انواع آن

گنجی (۲۰۹-۱۳۶۹) در ارتباط با نمره دادن می نویسد

کلاس پس از آنکه آزمون تهیه، اجرا و تصحیح گردید، نوبت نمره دادن می رسد. نمرات

عبارتند از سملها یا نشانه هایی که پیشرفت های دانش آموز را نشان می دهند و می توانند به

صورت الف، ب، ج، د، ه یا عالی، خیلی خوب، خوب، متوسط، ضعیف یا از

۱ تا ۲۰ یا از ۱ تا ۱۰۰ و غیره باشند. نمرات می توانند پاسخگوی بسیاری از هدفها باشند.

مثلا آنها می توانند اطلاعاتی را در اختیار اولیاء و مربیان بگذارند، مسیر فعالیت دانش آموزیا

آزمون شونده را تعیین کنند و به عنوان انگیزه بکار روند

گلاور و برونینگ (خرازی ۴۷۴-۱۳۷۸) نیز در باره نمره دادن اعتقاد دارند: " نمره دادن یا

همانطور که بعضا تعیین رتبه نامیده می شود، یک فعالیت سنجشی مقایسه ای و تا حدی ذهنی

است. کسب مهارت در استفاده از روش نمره دادن، به نحوی که واقعا منعکس کننده

عملکرد دانش آموز باشد، گامی بزرگ در کار توفیق معلمی است. روشهای فراوانی برای مقایسه وجود دارد، ولی هیچ یک از آنها بدون اشکال نیست، همه آنها دارای نقاط ضعف و قوت هستند ✂️📄

پنج روش از رایجترین روشهای نمره دادن و مقایسه کردن که گلاور و برونینگ معرفی نمودند عبارتند از 📄

📄📄 **نمره دادن هنجاری ۲- نمره دادن معیاری ۳- نمره دادن بر اساس پیشرفت ۴- نمره دادن بر اساس انتظارات ۵- نمره دادن بر اساس قرارداد**

۱- **نمره دادن هنجاری:** در این روش ارزیابی دانش آموزان بر اساس مقایسه با همکلاسی ها است. این روش از منحنی طبیعی (بهنجار) استفاده شده و بر اساس آن تعیین می شود که چه درصدی را می توان به نمره ای خاص داد. چنانچه از این روش نمره دادن استفاده شود، اکثریت آزمون شوندگان در حد متوسط نمره می گیرند تعداد (درصد) کمی از آزمون شوندگان نمره بالا و تعداد (درصد) کمی از آزمون شوندگان نمره پایین کسب خواهند کرد 📄

۲- **نمره دادن معیاری:** در این روش معلم به آزمون شوندگان بر اساس میزان موفقیت در کسب معیار و ملاکی که از قبل مشخص شده نمره می دهد، نه بر اساس مقایسه افراد با یکدیگر. در این شیوه ممکن است تعداد (درصد) بالایی از آزمون شوندگان نمرات بالا یا متوسط یا پایین کسب کنند 📄

امتیاز عمده این روش نمره دادن در این است که آزمون شوندگان تلاش و کوشش می کنند تا معیار و ملاکهای مورد نظر را رعایت کنند، بنابر این فقط با خودشان به رقابت می پردازند، نه برای کسب تعداد محدودی نمره های بالا 📄

۳- **نمره دادن بر اساس پیشرفت:** در این روش دانش آموزان بر اساس میزان پیشرفتشان نمره دریافت می کنند. دانش آموزانی که نسبت به نمره قبلی پیشرفت بیشتری داشته اند نمره

بالاتری را کسب خواهند کرد و برعکس دانش آموزانی که نسبت به نمره قبلی پیشرفت کمتری داشته اند نمره پایین تری می گیرند. گلاور و برونینگ (خرازی ۱۳۷۸) در خصوص مشکلات عمده این روش اعتقاد دارند که این روش دو اشکال عمده دارد: اولاً دانش آموزی که در آغاز درس از همه بیشتر در زمینه آن درس می داند با این روش تنبیه می شود. ثانیاً دانش آموزان ممکن است خود را در آغاز درس به نادانی بزنند تا پیشرفت خود را بیش از حد واقعی نشان دهند.

۴- نمره دادن بر اساس انتظارات: نمره دانش آموزان در این روش بر اساس مقایسه میزان موفقیت و میزان توانایی هایشان خواهد بود. در این روش ممکن است دانش آموزی علی رغم دریافت نمره خوب معلم به او نمره خوب ندهد، چون ممکن است ادعا کند و به دانش آموز بگوید توانایی شما بالاتر از این حد بوده و می توانستی نمره بالاتر و عالی را کسب کنی.

از آنجایی که تشخیص توانایی های دانش آموزان فوق العاده دشوار است استفاده از این روش توصیه نمی شود.

۵- نمره دادن بر اساس قرارداد: معلم در این روش نمره دادن، به همراه دانش آموز یا دانش آموزان به توافق می رسند. هدفهای درس را انتخاب می کنند و در یک زمانی خاص نسبت به انجام فعالیت های مورد نظر می پردازند. چنانچه دانش آموز در فاصله زمانی معین تکالیف تعیین شده را به درستی انجام دهد نمره ۲۰-۱۷ را دریافت کند. این روش به بهترین وجه با آموزش های انفرادی تطبیق می کند.

گلاور و برونینگ (خرازی ۱۳۷۸) در باره نمره دادن معتقدند که اشتباهاتی در نمره دادن وجود دارد که باید از آنها اجتناب کرد. این اشتباهات عبارتند از:

تفویض مسئولیت: از آزمون ها و سؤال هایی که معلمان و یا نویسندگان کتاب های درسی تهیه کردند استفاده نکنید. مسئولیت تهیه سؤال به عهده معلمی است که آموزس را بر عهده گرفته است.

استفاده از نمره برای تغییر رفتار: از نمره به عنوان یک وسیله برای تقویت رفتار خوب و یا تنبیه یک رفتار استفاده نکنید. چون یادگیری هدفهای آموزشی و رفتارهای مربوط به رعایت نظم و مقررات دو مقوله جداگانه محسوب می شوند. برای افزایش فراوانی یک رفتار خوب و همچنین کاهش رفتارهای نامطلوب اصول و فنون خاصی وجود دارد که می توان در کتابهای روان شناسی جستجو کرد

تنبلی: سعی نمایید امتحانات متعدد برگزار کنید و بر اساس آن نمره نهایی را در نظر بگیرید نه اینکه مبنای نمره دانش آموزان را فقط بر یک امتحان قرار دهید
سختگیری: محیطی توأم با آرامش برای دانش آموزان ایجاد کنید نه صحنه تحمل

استفاده از بینش خاص: با استفاده از روشهای مختلف اندازه گیری در مورد دانش آموزان قضاوت کنید، نه اینکه به این نتیجه برسید که می توانید میزان یادگیری دانش آموزان را بدون استفاده از روشهای اندازه گیری بسنجید
افزایش سطح دشواری: با پیشروی در درس سطح آزمونها را تغییر ندهید. بگذارید دانش آموزان با روش آزمون و امتحان شما عادت کنند
انتظار کمال: دانش آموزان نیز انسانند و آنان را همانند یک انسان معمولی نگاه کنید

۹) ارزشیابی از معلم

پس از بحث و بررسی در خصوص روشهای مختلف سنجش و ارزشیابی میزان یادگیری دانش آموزان (یادگیرندگان) نوبت به ارزشیابی از معلم می رسد
علی اکبر سیف (۴۷۳-۱۳۷۶) در ارتباط با ارزشیابی معلم می نویسد

۱- بهبود آموزش معلم ۲- تصمیم گیری شغلی مربوط به

معلم

ارزشیابی از کار معلمان انجام می پذیرد ✂

عمده ترین روشهای ارزشیابی از معلم عبارتند از 🖨

مصاحبه

مشاهده از کلاس درس

استفاده از نظر دانش آموزان

استفاده از یادگیری دانش آموزان

خودسنجی

ارزشیابی بوسیله همکاران

بررسی آثار علمی

درست ترین گزینه را انتخاب کنید: (هر پاسخ درست ۰/۵ نمره دارد) ①

۱- در کدام یک از مقیاسهای اندازه گیری زیر انجام هیچ یک از اعمال ریاضی مجاز نیست؟

الف) اسمی (ب) نسبتی (پ) فاصله ای (ت) ترتیبی

۲- کدام یک از انواع اندازه گیری زیر به صورت مستقیم به اندازه گیری ویژگی مورد نظر می پردازد؟

اندازه گیری..... الف) هوش (ب) یادگیری (پ) پیشرفت تحصیلی (ت) ویژگی جسمی

۳- اگر برای دسته بندی دانش آموزان یک ناحیه پسران را با ۱ و دختران را با ۲

- نشان دهیم به این سطح از مقیاس اندازه گیری چه می گویند؟
- الف) اسمی (ب) ترتیبی (پ) فاصله ای (ت) نسبتی
- ۴- کدامیک از انواع آزمونهای زیر جزء آزمونهای ملاکی است؟
- الف) کنکور ورودی دانشگاههای دولتی (ب) کنکور ورودی دانشگاههای آزاد (پ) امتحان نهایی کلاس پنجم ابتدایی (ت) پرسشنامه نگرش سنج
- ۵- در کدامیک از تصمیمهای زیر بهتر است از آزمونهای هنجار شده استفاده شود؟
الف) الف) ارتقای دانش آموزان (ب) کم و کیف جریان آموزشی (پ) جایابی (ت) در کدامیک از آزمونهای زیر از ارزشیابی وابسته به هنجار استفاده می شود؟
- الف) آزمون نوبت دوم کلاس پنجم (ب) امتحان نهایی کلاس سوم راهنمایی (پ) آزمونهای هوشی (ت) آزمونهای میان ترم
- ۷- مورد زیر کدام نوع ارزشیابی است؟
یکی از دانش آموزان سال دوم که به دلیل عدم موفقیت در کلاس به روان شناس مدرسه معرفی شده است، انواع آزمونهای هوشی و کسلر، مقیاس سنجش توانایی و سنجش علائق را گذرانده است
- الف) تشخیصی (ب) تراکمی (پ) تعیینی (ت)

تکوینی

۸- ارزشیابی جایابی در کدام مرحله از آموزش انجام می گیرد؟

الف) قبل از آموزش   ب) در جریان آموزش   پ) پس از آموزش

۹- کدامیک از هدفهای زیر به صورت رفتاری بیان شده است؟ دانش آموز باید بتواند

الف) تعریف آزمون را در یک سطر بداند   ب) معنی مبارزه با گرانفروشی را به درستی درک کند

پ) معلومات خود را حتی الامکان بالا ببرد   ت) زیر کلمات مترادف در یک فهرست خط بکشد

۱۰- هدف زیر چه سطحی از یادگیری را می سنجد؟

با در اختیار داشتن مشخصات نوعی بز کوهی و عادات گرگها در یک منطقه زیستی مشترک مقاله ای بنویسید و در آن تأثیرات احتمالی درندگی گرگها را بر نوع بز کوهی پس از گذشت سه فصل تشریح کنید

الف) دانش   ب) فهم   پ) کاربرد   ت) تجزیه
ث) ترکیب   ج) ارزشیابی

۱۱- آزمونهای معلم ساخته برای مقایسه کدامیک از موارد زیر مناسبتر خواهد بود؟

الف) دانش آموزان دو مدرسه   ب) کودکان شهرهای مختلف

پ) شیوه تدریس معلمان   ت) شاگردان یک کلاس

۱۲- در سؤال های آزمون های کوتاه پاسخ جای خالی سؤال کامل کردنی بهتر

در کدام قسمت قرار گیرد؟

الف) ابتدای سؤال ب) وسط سؤال پ) آخر سؤال

۱۳- در یک سؤال جورکردنی هشت پرسش آمده است که باید با نه پاسخ در باره تاریخها، شهرها، و کشورها جور شوند. اشکال این سؤال در چیست؟

الف) تعداد زیاد پرسشها ب) تعداد زیاد پاسخها

پ) تجانس زیاد پاسخها ت) تجانس کم پاسخها

۱۴- بهترین منبع برای انتخاب گزینه های انحرافی برای سؤالهای چند گزینه ای کدام است؟

الف) غلط های کتاب درسی ب) اشتباهات رایج

یادگیرندگان پ) کتاب راهنمای معلم

منابع:

بهرامی، هادی (۱۳۷۳) **سنجش و اندازه گیری** جزوه دانشگاهی

شوئر (حمزه گنجی ۱۳۶۹) **اندازه گیری و ارزشیابی د تعلیم و تربیت**

بعثت

گلاور و برونینگ (خرازی ۱۳۷۸) *روان شناسی تربیتی* نشر

دانشگاهی

گنجی، حمزه (۱۳۷۰) *آزمونهای روانی* آستان قدس رضوی

گیج و برلاینر (خوی نژاد و همکاران ۱۳۷۴) *روان شناسی تربیتی*

نشر پاژ